

OTTHON A SZAVAKBAN

ÓTHON A SZAVAKBAN

Nyelvművelők vallomásai

Szerkesztette:
PECZNYIK IBOLYA

Anyanyelvápolók Szövetsége – Tinta Könyvkiadó
Budapest, 2013

A könyv megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A szerkesztő munkatársai:
DR. BARTHALOS MÁRTON
DR. REISER GYÖRGY LUKÁCS

ISBN 978-615-5219-40-5

Kiadja:
ANYANYELVÁPOLÓK SZÖVETSÉGE
1053 Budapest, Károlyi u. 16.
anyanyelvapoló.hu
posta@anyanyelvapoló.hu

TINTA KÖNYVKIADÓ
1116 Budapest, Kondorosi út 17.
tintakiado.hu
info@tintakiado.hu

KEDVES OLVASÓ!

„Óh ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell,
hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember:
mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember;
így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember.”

Talán Babits Mihály is biztatja mindazokat a megszállottakat, akik könyvet írnak, szerkesztenek, kiadnak. Talán dr. Durucz Istvánné, Lakatos Sándorné és a nyíregyházi fiatal segítők is e szép gondolat jegyében alkották meg a 2010-ben megjelent *Beszédművelők arcképvázlata* című kötetet. Mindenképpen csak köszönettel adózhatunk az ötletért és a megvalósításért, az áldozatos munkáért. Továbbá azért is, hogy rá egy évre eltervezték a könyv újbóli, bővített kiadását, melyhez javarészt összegyűjtötték a szöveges anyagot és a fotókat.

Ők elkezdték, mi befejeztük. A két cselekvés közti idő – különféle okok miatt – kissé hosszúra nyúlt; elnézést kérünk ezért a könyvben megjelenő nyelvművelőktől. Számuk szép, ha nem is kerek. Kik ők? Olyan emberek, akik otthon érzik magukat a szavakban. Főleg tanárok, de akad köztük óvónő, gyógyszerész, orvos, pap, közgazdász, szerkesztő, sőt egyetemi hallgató is. Fiatalok, fiatalabbak (Deme professzor úr nyomán) és nagyon ifjak! Léleekben, az anyanyelv iránti elkötelezettségben és szeretetben egyformán azok. Sok másban különböznek persze, de ebben ugyanaz a szent cél vezérli őket, amit a magyar nép Kazinczytól tanult: „Jót s jól!”

Ki mennyire járt és jár *jól* ezen a sokszor göröngyös úton? Nos, erre a kérdésre kap választ a kedves olvasó, ha belelapoz a könyvbe. S talán az is eldől, amire Babitscsal együtt vagyunk kíváncsiak: „Csak a Holnap tudja, jó volt-e vagy rossz-e?”

A válasz ismerete nélkül is köszönetet szeretnék mondani kötetünk kiadóinak – Anyanyelvápolók Szövetsége, Tinta Könyvkiadó –; támogatóknak, az Emberi Erőforrások Minisztériumának; Juhász Juditnak, az ASZ elnökének, Kiss Gábornak, a Tinta Könyvkiadó igazgatójának. Megköszönöm a könyvben megjelenő nyelvművelők írásait, olykor nehezen előkerült fotóit, türelmét. Felüdülést jelentett soraikat olvasni. Sok kedves epizód, esemény, életrajzi adat élményszerű elmondása teszi teljesebbé a róluk kialakult képet. Fiatalok elmélkedése a magyar nyelvről; nagymamák visszaemlékezése a 20. század húszas–harmincas éveinek történéseire, iskolai élményeire; a ma már mesésnek hitt emlékek felidézése a régmúltról; tapasztalt pedagógusok pályakezdő éveinek nehézségei, szépségei, munkásságuk sikerei és gondjai, hitvallásuk – érdekes, tanulságos olvasmányok.

Ám „nincs rá szó, nincsen rá fogalom”, amely kifejezhetné azt a köszönetet, amellyel szerkesztőtársaimnak, két fiatal orvosnak tartozom. Nélkülük – talán korábbi időpontban igen, de – ilyen minőségben, ilyen precizitással nem látna napvilágot ez a vallomás-

gyűjtemény. Az írások egyik fele immár öt-hat éve készült, s az újak sem mind tükrözik a jelenlegi helyzetet. A változásokat már nem tudtuk követni. Mindezzel együtt köszönöm dr. Barthalos Márton és dr. Reiser György Lukács kitartását, türelmes hozzáállását, igényességét, lelkesedését! Boldog vagyok, sőt büszke, hogy velük dolgozhattam! Nagyon sokat tanultam és kaptam tőlük. Folyton szembesültem azzal a ténnyel, hogy mi mindent nem tudok már vagy még. Ha kételkedtem, szakszerű magyarázatokkal, érvekkel – orvosi logika! – győztek meg. Fordítva nehezebben ment.

Nem tudnám megmondani, hányszor néztem végig a neveket – kitől kell megkérdezni valamit, vagy új képet kérni. Szomorú ténnyel szembesültem: Papp Sándornétól és Rónaky Edittől nem érkezhettek válaszok. Elvesztettük őket. Nyirkos István professzor úr 2012 tavaszán szinte postafordultával küldte kérésemre a fényképésznél készült fotókat. Kedves sorait és névjegyét immár emlékként őrzöm. Nagyon várta az új kötetet, hiába. Idén május 2-án itt hagyott bennünket. Július 15-én pedig elvesztettük Bartol Antal tanár urat, mozgalmunk Tóni bácsiját, a feledhetetlen csurgói tábor (1991) szervezőjét. Halottaink nyelvművelő munkássága külön érték e könyv lapjain.

Tudom, tapasztaltam, hogy a legnagyobb alapossággal, szakértelemmel, körültekintéssel – és szeretettel, lélekkel – végzett alkotás sem mindig tökéletes. Bizonyára észrevesz a kedves olvasó is hibát: elírást, bármit. Mégis hisszük, hogy ott a helye e gyűjteménynek a könyvespolcokon. Bízunk abban, hogy találnak az írásokban valami építőt, valami újat, érdekeset, amire most csodálkoznak rá először. Már ezért is érdemes kézbe venni. Forgassák örömmel!

Monor, 2013 nyara

Pecsenyik Károly